

ר' חנינא בן גמליאל אומר: אף על הדם מן החי (ע"ע להלן נט).
 ר' חידקא אומר: אף על הסידוס.
 ר' שמעון אומר: אף על הכישוף.

נראה שהדעה הרווחת בפוסקים היא שלהלכה אינם מצווים על הכישוף. ע' בשו"ת מהרש"ל ג;
 לח"מ מלכים י,ו; מהר"ם שיק רנא; חו"א ריש כלאים; דעת כהן סוס"י סט. וע"ע עשרה מאמרות – חקור הדין
 ג,כא).

ר' יוסי אומר: כל האמור בפרשת כישוף – בן נח מוזהר בו. [מולך; קוסם קסמים; מעונן; מנחש; מכשף;
 חובר חבר; שואל אוב וידעוני; דורש אל המתים].
 ר' אלעזר [גרסת בה"ג: 'רבי אליעזר בן יעקב'] אומר: אף על הכלאים – כלומר, הרבעת בהמה והרכבת אילן,
 אבל לא לבישת כלאים וזריעתם, כדלהלן ס.

נחלקו הפוסקים האם הלכה כר' אלעזר (כן פסקו הרמב"ם (מלכים י) ובה"ג סוף הל' כלאים). ודעת
 הרבה פוסקים שאסור אם כי אינו בכלל המצוות שנהרגים עליהן. (ע' בפירוט בשו"ת יביע אומר
 ח"ה או"ח יט,ג. וע' חו"א ריש כלאים).

תנא דבי מנשה מוציא את הדינים וברכת השם מכלל המצוות שנצטוו, ומכניס סידוס וכלאים.
 לפי מה שכתב בספר ערוך לנר (ס), לתנא דבי מנשה לא נאסרו בכלאים אלא בבע"ח ולא הרכבת אילן. וי"ל.

הר"ן כתב שבני נח מצווים על הצדקה. ויש אומרים [דלא כפשטות הסוגיא והראשונים להלן
 נט] שמצווים על פריה ורביה.

ב. דברים שבית דין של ישראל ממתים עליהם בעבודת כוכבים – בן נח מוזהר ונענש עליהם. דברים שאין
 ב"ד של ישראל ממתים עליהם, אין בן נח מוזהר עליהם. כגון גיפוף ונישוק שאין עבודתה בכך.
 בן נח שעשה עבודה זרה ולא השתחוה לה – נחלקו רב חסדא ורב יצחק בר אבדימי אם חייב (נאמר וי צו
 ה' אלקים על האדם. ונאמר סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם עגל מסכה – משעת עשייה
 מתחייב) אם לאו (עשוק אפרים רצון משפט כי הואיל הלך אחר צו – עד שהלך אחריה ועבדה).
 א. כתבו אחרונים שבני נח מצווים על אמונת האלקות [והשגחה ושכר ועונש], שהיא הבסיס
 לשבע מצוות. ונחלקו הדעות האם הוזהרו על שיתוף.
 ב. בן נח המסית אחרים – פטור, אעפ"י שמצווה על עבודה זרה (מנחת חינוך תסב, ב). ויש מי שכתב
 שבן נח המסית ישראל חייב, משום אביזרייהו דעבודה זרה (ע' שד"ח פאת השדה ח"ג ו,כו).
 המסית בן נח – פטור (שם).

דף נז

קכה. א. בן נח שעבר על אחת ממצוותיו – האם דינו במיתה?
 ב. בן נח החייב מיתה – באיזו מיתה הוא נידון?

א. רב יוסף אמר בשם רבי: על שלש מצוות בן נח נהרג; גילוי עריות שפיכות דמים וברכת השם. ותמה על
 כך רב ששת והוסיף רביעית: עבודת כוכבים.
 ואולם רב הונא ורב יהודה וכל תלמיד רב אמרו (וכן פסק הרמב"ם): על שבע מצוות ב"נ נהרג. (גילתה
 תורה באחד – בשפיכות דמים – והוא הדין לכולן).

ב. בן נח שנתחייב מיתה כשעבר על מצוותיו – דינו בסייף (באדם דמו ישפך. ולא נזכרה בהם שום מיתה אחרת. רש"י נו.). תנא דבי מנשה אמר (וכן העמידו שיטת רבי שמעון. עא:): בחנק (באדם דמו ישפך – בתוכו ולא בחוץ), ואין הלכה כן.
בן נח הבא על נערה המאורסה בת ישראל, או על ישראלית שנכנסה לחופה ולא נבעלה – הואיל ואין להם לבני נח אלא 'בעולת בעל', אינם נידונים בדינם אלא בדיננו; סקילה על נערה המאורסה וחנק על זו שנכנסה לחופה.

קכו. מהם חילוקי הדינים שבין נכרי לישראל בהלכות דלהלן:

- א. עונש הגזלן והאוכל אבר מן החי.
- ב. גזל וגניבה בפחות משה-פרוטה / כובש שכר שכיר.
- ג. דין 'פת תואר' בכיבוש מלחמה / אדון שבא על שפחת עבדו.
- ד. הרג את הרודף אחר חברו להרגו, בזמן שיכול היה להצילו באחד מאבריו.
- ה. מספר העדים והדיינים הדרושים להרגו / דין התראה וכשרות העדים.
- ו. הרג עובר ברחם אמו.
- א. עונש הגזלן והאוכל אבר מן החי; בן נח נהרג על כך, וישראל אינו נהרג.

ב. עכו"ם שגזל או גנב מעכו"ם אחר פחות מש"פ, או שכבש שכירותו, וכן עכו"ם בישראל – אסור כדין גזל. [ואע"פ שישראל מוחל על פחות משה פרוטה אח"כ, בשעתו יש לו צער].
ישראל מעכו"ם – מותר. (לדעת תנא דידן הסובר גזל עכו"ם מותר [עכ"פ מדין תורה]. ולמאי דקיימא לן לאסור, אפשר שה"ה בפחות משה פרוטה, שהרי אינו מוחל). ישראל מישראל – אסור (אע"פ שאין כאן דין 'גזל' ממש בפחות משה פרוטה, איסור מיהא איכא. וכתבו פוסקים שאסור הדבר מדאוריתא).

א. בן נח הכובש שכר שכיר, אע"פ שלא עשה מעשה – נראה מסתימת הדברים שחייב מיתה.

(וכ"מ ברמב"ם מלכים ט, ט).

ב. יש מי שכתב שגר תושב, הואיל ומצווים להחיותו, אסור לכבוש שכר שכיר ממנו (ע' אמת ליעקב

תצא כד, יד).

ג. לקיחת יפת תואר במלחמה, או אדון שבא על שפחת עבדו; העכו"ם חייב על כך (ואע"פ שאין אישות בשפחה לעבד, חייב משום גזל (רש"י). וברמב"ם מבואר שמדין עריות נגעו בה) ואילו ישראל מותר ביפת תואר. אבל שפחה המיוחדת לעבד עברי – אסורה לישראל וחייב עליה אשם ('שפחה חרופה').
מאימתי נהרג עליה האדון – אמר רב נחמן, מאז שקראו לה עלמה של פלוני. ומאימת התרתה – אמר רב הונא: משפרעה ראשה בשוק (נח:).

א. יש אומרים ששפחה כנענית המיוחדת לנכרי, ישראל הבא עליה דרך זנות לא עבר אדאוריתא אלא מדרבנן. ויש חולקים.

ב. אפשר שפילגש חברו אינה אסורה לבני נח, שאין להם אלא 'בעולת בעל' כלומר בעולה לשם אישות ולא לשם פילגשות. ומכל מקום לישראל אסורה משום איסור הקדשה (עפ"י שו"ת הריב"ש שצח).

ד. ההורג את הרודף והיה יכול להציל הנרדף באחד מאבריו של הרודף; לדברי רבי יונתן בן שאול, עכו"ם בעכו"ם (כלומר עכו"ם שהרג עכו"ם) ועכו"ם בישראל וישראל בישראל – נהרג עליו. ואילו ישראל בעכו"ם פטור. וחכמים חולקים וסוברים שהתגר גמור להורגו.

מדובר שהנרדף הוא ישראל, או נכרי השומר שבע מצוות, ואפילו לא קיבל עליו קבלת גר תושב'. אבל אם היה עכו"ם שאינו שומר שבע מצוות, כיון שאין מוזהרים על הצלתו, לא ניתנה רשות להרוג את הרודף אפילו אי אפשר להציל באחד מאבריו. ישראל שרדף אחר ישראל, ובא עכו"ם והרג את הרודף, אם היה יכול להציל באחד מאבריו – חייב. ואם לאו – פטור. ישראל שרדף אחר בן נח להרגו, נראה שאינו נהרג. ואם היה הנרדף גר תושב – צריך עיון (עפ"י חזון איש ב"ק י, טו).

ה. בן נח נהרג בדיין אחד ובעד אחד, באיש ולא באשה (ובזמן שהוא מוחזק כנאמן. הנצי"ב) ושלא בהתראה, ואפילו קרוב. ואילו בישראל צריך שני עדים כשרים וב"ד של כ"ג, והתראה.

א. יש אומרים שדינים אלו אמורים רק בערכאותיהם, ולא בבית דין של ישראל. ויש חולקים.
 ב. לפרש"י ורוב ראשונים, למסקנת הגמרא [דלא כרב נחמן], גם כשנידון למיתה על עריות שאינן קיימות אלא בישראל, כגון נערה המאורסה – נידון בעד אחד ובדיין אחד וללא התראה. ויש חולקים.
 ג. יש שכתבו שבן נח נהרג על פי הודאת עצמו (ספר החינוך כו. וע"ש במנחת חינוך שבאר הטעם משום עד אחד. וע"ע בשער משפט תה; דבר שמואל פסחים ג:).

ו. משום רבי ישמעאל אמרו, בן נח נהרג על העוברים (שופך דם האדם באדם...) וישראל פטור. [ותנא קמא דרש המקרא הזה כתנא דבי מנשה, ולדעתו אף ב"נ פטור].

א. פסק הרמב"ם (מלכים ט, ד) כרבי ישמעאל.
 ב. היה העובר מסכן את אמו, אפשר שאף בבני נח מותר להמיתו כדי להציל את האם (עפ"י תוס' נט. ד"ה ליכא).
 ג. מסתבר שדוקא על העוברים נהרג, אבל אחר שנולד והוא נפל אינו נהרג עליו (עפ"י אמת ליעקב משפטים כא, יב. ולדעת הר"ן שהמכה ישראל חייב מיתה בידי אדם, יש לעיין שמא לא גרע ממכה, או שמא גרע כיון שהנפל נחשב כאבן בעלמא).
 ד. איסור הריגת עובר, יש מחמירים לומר שהוא אף קודם שעברו עליו ארבעים יום. והרבה חולקים. ומכל מקום לדברי הכל בביצית המופרית חוץ לרחם אין שייך איסור זה, אלא יש לדון רק משום השחתת זרע (ע' שבט הלוי ה"י רלא).

דפים נז – נח

- קכז. מה דינו של בן נח לענין איסורי עריות דלהלן?
 א. עריות שעל ידי קורבת אחזה.
 ב. עריות שעל ידי קשר אישות.
 ג. האם בן נח מותר באמו ובבתו?